

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.8.153](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.8.153)

УДК: 338.48

*К. В. Снігур,
асистент кафедри туризму та країнознавства,
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
ORCID: 0000-0001-7377-315X*

ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПРИБУТТІВ ДО КРАЇН ЄВРОПИ

*Kateryna Snihur
Assistant of the Department of Tourism and Country Studies,
Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky*

DYNAMICS OF NUMBER OF INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS TO EUROPEAN COUNTRIES

Стаття присвячена дослідженню динаміки та структури міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи, аналізу їх сучасного стану та визначенню напрямків удосконалення. Європейський туристичний регіон є світовим лідером за показниками туристичних прибуттів та доходів від туризму, це зумовлює важливість комплексного дослідження структурної динаміки сучасного ринку туристичних та рекреаційних послуг Європи, з метою пошуку оптимальних стратегій інтеграції в європейський туристичний простір. Основні наукові результати дослідження одержано з використанням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, а саме: абстрактно-логічного (при визначенні основних тенденцій і напрямів оптимізації міжнародних туристичних потоків в Європі), статистичного методу (для обробки та аналізу інформації щодо кількості учасників міжнародного туризму), системного аналізу та синтезу (для встановлення особливостей розвитку туристичних потоків в Європі), абстрактно-теоретичного методу (для теоретичного узагальнення та формування висновків).

На основі проведеного дослідження було встановлено, що країни Європейського регіону мають найбільш значущі показники туристичних прибуттів. За період, що аналізувався, кількість туристичних прибуттів до країн Європи зростає з 1 млрд. 37 млн. туристичних прибуттів, у 2012 р., до 2015 р. до 1 млрд. 55 млн., тобто на 1,7 %. В 2017 р. цей показник зріс на 10 %, відносно 2012 р., та перевищив 1 млрд. 140 млн. туристичних прибуттів. В число світових лідерів за туристичними прибуттями входить п'ять держав Європейського регіону: Іспанія, Франція, Італія, Німеччина та Велика Британія. У 2017 р. Німеччина очолила рейтинг найпопулярніших країн для туристів, її відвідали 243 млн. туристів. Далі у рейтингу – Франція та Іспанія, їх відвідали з 220 млн. та 152 млн. туристів відповідно.

В статті зроблено акцент на основні напрями рекреаційних потоків, які визначаються наявністю базових, для розвитку рекреації, ресурсів. Європа - найбільш рекреаційно привабливий регіон у світі, який щороку відвідує до 60% рекреантів. Це пов'язано з

просторовою концентрацією тут природного, культурного, історичного й етнічного розмаїття. Так, у 2012 р. кількість прибуттів склала 497 млн., у 2015 р. кількість рекреантів зросла на 2,7 %, до 510 млн. рекреаційних прибуттів, а в 2017 р. цей показник зросла на 13,2 %, відносно 2012 р., та досяг 563 млн. прибуттів. Традиційними лідерами за кількістю відвідувань в Європі є Німеччина, Франція та Іспанія. У 2017 р. до п'ятірки європейських країн за кількістю іноземних туристів належали: Німеччина - 119,8 млн., Франція - 91,6 млн., Іспанія - 79,7 млн., Італія - 34,1 млн., Нідерланди - 27,7 млн. В розрізі регіонів найбільш розвинутим у плані міжнародного туризму та рекреації є країни Західної та Південної Європи. За результатами дослідження можна зробити висновок, що хоча Європейський ринок займає досить суттєві позиції на світовому ринку туристичних послуг, приріст туристичних прибуттів має тенденцію до зниження, що зумовлює важливість пошуку ефективних механізмів підтримки популярності серед міжнародних туристів.

The article is devoted to the study of dynamics and structure of international tourist arrivals to European countries, analysis of their current state and improvement directions determination. The European Tourist Region is the world leader in terms of tourist arrivals and revenues, which creates a role for a comprehensive study of the structural dynamics of the contemporary market of tourist and recreational services in Europe, in order to find optimal strategies for integration into the European tourist space. The main scientific results of the study were obtained using a set of general scientific and special methods of research, namely: abstract-logical (to determine the main tendencies and directions of optimization of international tourist flows in Europe), statistical method (for processing and analysis of information on the number of international tourism participants), system analysis and synthesis (to determine the features of the development of tourist flows in Europe), abstract-theoretical method (for theoretical generalization and conclusions drawing).

Based on the study it was identified that the countries of the European region have the most significant indicators of tourist arrivals. Against the same period, the number of tourist arrivals to European countries increased from 1 billion 37 million tourist arrivals, in 2012, to 1 billion 55 million to 2015, ie went up 1.7%. In 2017, this figure increased by 10% compared to 2012, exceeding 1 billion 140 million tourist arrivals. The top five destinations in the European Region are Spain, France, Italy, Germany and the United Kingdom. In 2017, Germany led the ranking of the most popular countries for tourists, visited by 243 million tourists. Next in the ranking are France and Spain, with 220 million and 152 million tourists respectively.

The article focuses on the main directions of recreational flows, which are determined by the availability of basic resources for the development of recreation. Europe is the most recreationally attractive region in the world, with up to 60% of tourists visiting every year. This is due to the spatial concentration of natural, cultural, historical and ethnic diversity here. Thus, in 2012, the revenues amounted to 497 million, in 2015 the number of recreants increased by 2.7% to 510 million recreational income, and in 2017 this figure increased by 13.2% compared to 2012. ., and reached 563 million in revenue. Germany, France and Spain are the traditional leaders in terms of visits to Europe. In 2017, the top five European countries in terms of foreign tourists were: Germany - 119.8 million, France - 91.6 million, Spain - 79.7 million, Italy - 34.1 million, the Netherlands - 27.7 million. By the regions, the most developed countries as to international tourism and recreation are the countries of Western and Southern Europe. The study concludes that, although the European market holds a significant position in the global tourist services market, the increment in tourist arrivals tends to decline, which makes it important to find effective mechanisms for maintaining popularity among international tourists.

Ключові слова: туризм; міжнародний туризм; рекреація; рекреант; Європейський ринок туристичних послуг; ринок туристичних послуг; ринок рекреаційних послуг; туристичні прибуття; туристичні потоки; динаміка туристичних потоків; відпочинок.

Key words: tourism; international tourism; recreation; recreant; European travel services market;

travel services market; recreational services market; tourist arrivals; tourist flows; dynamics of tourist flows; rest.

Постановка проблеми. В сучасному суспільстві туризм та рекреація є рушійною силою соціально-економічного прогресу країни за допомогою створення робочих місць і нових підприємств, доходів від експорту та розвитку відповідної інфраструктури. Водночас якісні параметри розвитку вітчизняної туристичної та рекреаційної індустрії, а відповідно і вплив від участі у світовому ринку туристичних послуг на національний розвиток, залишаються досить низькими, з точки зору загальносвітових тенденцій. Усе це зумовлює важливість комплексного дослідження структурної динаміки сучасного ринку туристичних та рекреаційних послуг Європи з метою пошуку оптимальних стратегій інтеграції в європейський туристичний простір, як інструменту оптимізації національних позицій у системі міжнародного поділу праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню дослідження міжнародних туристичних та рекреаційних потоків присвячені праці багатьох науковців. Так, К. Осипенко на основі аналізу міжнародних туристичних потоків та сукупності складових, що з різних аспектів характеризують атрактивність туристичних дестинацій та впливають на результативність функціонування регіональних туристичних ринків оцінила інтегральний рівень міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів. На основі проведених розрахунків автором побудовано рейтинг туристичних регіонів та країн, що до них входять, за інтегральною оцінкою їх конкурентоспроможності та різних складовими, що таку оцінку формують, зокрема екологічною, культурно-історичною, комунікаційною, соціально-економічною атрактивністю, рівнем розвитку матеріально-технічної бази туризму, рівня транспортної доступності регіону. Серед Європейських країн, що мають найкращі позиції в рейтингах за складовими, що досліджувалися, такі: Італія – за інтегральним показником рівня розвитку матеріально-технічної бази; Німеччина, Франція та Італія – за оцінкою культурно-історичної атрактивності; Великобританія – за рівнем комунікаційної атрактивності; Німеччина, Великобританія та Італія – за рівнем транспортної доступності [1]. О. Король, у своїх аналітичних дослідженнях, висвітлює загальносвітову динаміку туристичних потоків та відзначає, що лідерами, з помітним відривом, є Франція, Іспанія та США. На них разом у 2016 р. припадало близько 20% міжнародних туристичних прибуттів і 28% доходів від іноземного туризму. Франція впродовж багатьох років залишається беззаперечним лідером за кількістю прибуттів – майже 80 млн., а США вирізняються гігантським доходами – більше 170 млрд. US. Загалом, більше половини міжнародних туристичних потоків приходиться на Європейський туристичний регіон, а найчастіше тут відвідують середземноморські дестинації. Науковець наголошує, що міжнародному туризму сприяють високий рівень розвитку країн походження і призначення туристів, що забезпечує високі споживчі витрати та розвинуту туристичну інфраструктуру. Також збільшують кількість туристичних прибуттів відкриті кордони та транспортна доступність, комфортний клімат у поєднанні з морськими акваторіями [2]. А. Кузишин досліджує основні показники розвитку туризму в країнах Європейського туристичного регіону щодо туристичної активності та туристичної дохідності в розрізі субрегіонів Європейського туристичного регіону та здійснив оцінку країн-лідерів досліджуваних територій за згаданими показниками. Визначивши прогностичні тенденції їх розвитку, в найближчій перспективі, автор наголошує, що Європейський туристичний регіон залишається найбільш значущим за показниками туристичних прибуттів та туристичних доходів. Багато країн регіону стали базовими для розвитку лікувально-оздоровчого, ділового, релігійного, спортивно-оздоровчого та круїзного туризму. Впродовж перших десятиліть XXI ст. Європейський туристичний регіон в абсолютних показниках туристичних прибуттів підвищився на 55 % [3]. І. Поворознюк, на основі аналітичних досліджень, стверджує, що Європейський ринок, традиційних туристичних послуг, має тенденцію до зниження своєї популярності серед міжнародних туристів, на відміну від екзотичних та екстремальних туристичних послуг азіатсько-тихоокеанського туристичного ринку. Дослідник наголошує на потребі удосконалення механізму розвитку європейського ринку туристичних послуг, координації зусиль міжнародних організацій, органів регіональних інтеграційних угруповань та об'єднань, урядових та не урядових структур, пошуку нових, ефективних інструментів стимулювання розвитку туризму [4]. Частку джерел дослідження становлять звіти Статистичної служби Європейського союзу [5, 6]. Разом з тим, недостатньо дослідженими залишаються питання оцінки сучасних процесів, що відбуваються на європейському ринку туристичних послуг, в умовах регіональної трансформації, стосовно питань рекреації та розвитку ринку рекреаційних послуг.

Мета статті. Аналіз динаміки міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи, оцінка їх сучасного стану та визначення шляхів оптимізації удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Традиційно Європейський туристичний регіон є світовим лідером за показниками туристичних прибуттів та доходів від туризму. У 2000 р. на даний регіон припадало 57,4 % усіх туристичних прибуттів і 52,4 % доходів, у 2009 р. - понад 52 % всіх туристичних прибуттів і 48,5 % туристичних доходів світу. У 2015 р. згадані тенденції збереглися – 51,2 % туристичних прибуттів і 35,8 % туристичних доходів [3]. Варто відзначити, що маючи позитивну тенденцію абсолютного показника, порівняно з іншими регіонами, Європа уповільнює темпи приросту та втрачає частку в загальносвітовому показнику, хоча і надалі залишається найрозвинутішим туристичним регіоном.

Туристичну атрактивність Європейського регіону в цілому та окремих країн зокрема, визначають: якість доквілля, що виступає індикатором екологічної атрактивності туристичного регіону; матеріально-технічна база туризму, що визначає рівень розвитку засобів розміщення та обслуговування туристів; сконцентрованість культурно-історичних пам'яток та розважальних закладів; розвиток інформаційно-комунікаційних технологій який визначає рівень комунікаційної атрактивності території; стан криміногенної ситуації в регіоні, що є індикатором рівня безпеки подорожей в регіоні; рівень транспортної доступності; загальний імідж регіону, що виступає критерієм загальної соціально-економічної атрактивності туристичної [1].

Як видно з табл. 1, кількість туристичних прибуттів в країни Європи у 2012 р. перевищила 1 млрд. та склала 1 млрд. 37 млн. туристичних прибуттів. До 2015 р. кількість туристів зросла на 1,7 %, до 1 млрд. 55 млн. туристичних прибуттів, а в 2017 р. цей показник зросла на 10 %, відносно 2012 р., та перевищив 1 млрд. 140 млн. прибуттів.

Таблиця 1.
Динаміка чисельності міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи

№	Країна/рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Австрія	21922200	22401228	22470237	21715425	23561154	23084770
2.	Бельгія	12354494	13329740	13031273	13958001	16032559	15202217
3.	Болгарія	3576205	3965714	3773793	3070561	3588993	5463567
4.	Греція	7087033	5584307	6334462	5814973	5558572	6209876
5.	Данія	29163980	31791759	32318311	33290262	29776251	26516067
6.	Естонія	2907860	2899407	3997842	3954312	4592858	4556155
7.	Ірландія	11592111	11668735	11910117	12883167	13720500	14556381
8.	Іспанія	137313884	132350735	127933315	136411159	145473304	152707811
9.	Італія	64813649	52012122	54992790	50768931	57585572	56421187
10.	Кіпр	2544810	2405655	2494828	2411952	2635139	2798836
11.	Латвія	5193571	4402346	4619870	4213946	4319804	4207776
12.	Литва	4222947	4352796	4437832	4523083	4506900	4559806
13.	Люксембург	1628338	1679520	1845310	1726573	1607405	1833839
14.	Мальта	500973	526038	562823	599802	703909	807065
15.	Нідерланди	46494007	43247048	42279516	41691370	42657229	45069772
16.	Німеччина	247523986	248582018	236909947	247875946	255648078	243577109
17.	Норвегія	:	19919669	24644141	22518406	21867849	23267737
18.	Польща	52257940	52493779	48629803	50776806	54886827	57910436
19.	Португалія	14031206	14940460	14655770	15784790	15930350	17473572
20.	Румунія	16823939	17682191	17386501	16748158	17305260	17902401
21.	Словаччина	7166228	6894459	7338373	8371958	9822863	10969834
22.	Словенія	4539023	4636984	4530527	4388269	4573012	4825399
23.	Угорщина	18493902	16049669	17317243	18080243	18099392	18607991
24.	Фінляндія	39991881	39082803	37605157	38073102	38952545	39533564
25.	Франція	225025136	224950004	226260595	199156667	196010426	220774809
26.	Хорватія	8736711	9151390	8173433	6617178	4541268	4899777
27.	Чехія	32858426	31280116	32692625	29819355	33066304	35814637
28.	Швейцарія	18751642	19629903	19043147	20145301	20233969	22113197
29.	Швеція	:	:	38963178	40214993	42377970	59648369
Всього		1037516082	1037910595	1067152759	1055604689	1089636262	1141313957

Джерело: [5]

Особливістю туризму, в Європейському регіоні, є його яскраво виражений внутрішньо регіональний характер: 75 % припадає на внутрішньо європейські поїздки, і тільки 25 % – на міжрегіональні поїздки. Найсуттєвішими, в територіальній структурі міжрегіональних туристичних потоків, є потоки, що зв'язують Західну Європу з Північною Америкою та Японією. Саме ці регіони утворюють так звані центри економічного і одночасно туристичного тяжіння. Велике значення мають і меридіональні тури, що спрямовані з Північної Європи (Данія, Швеція, Фінляндія) в країни Середземноморського басейну (Іспанія, Греція, Франція, Хорватія, Греція).

Варто зауважити, що приріст в кількості туристичних прибуттів, спостерігається в контексті високої інтенсивності туристичних мандрівок, які властиві для меншості країн регіону (рис 1).

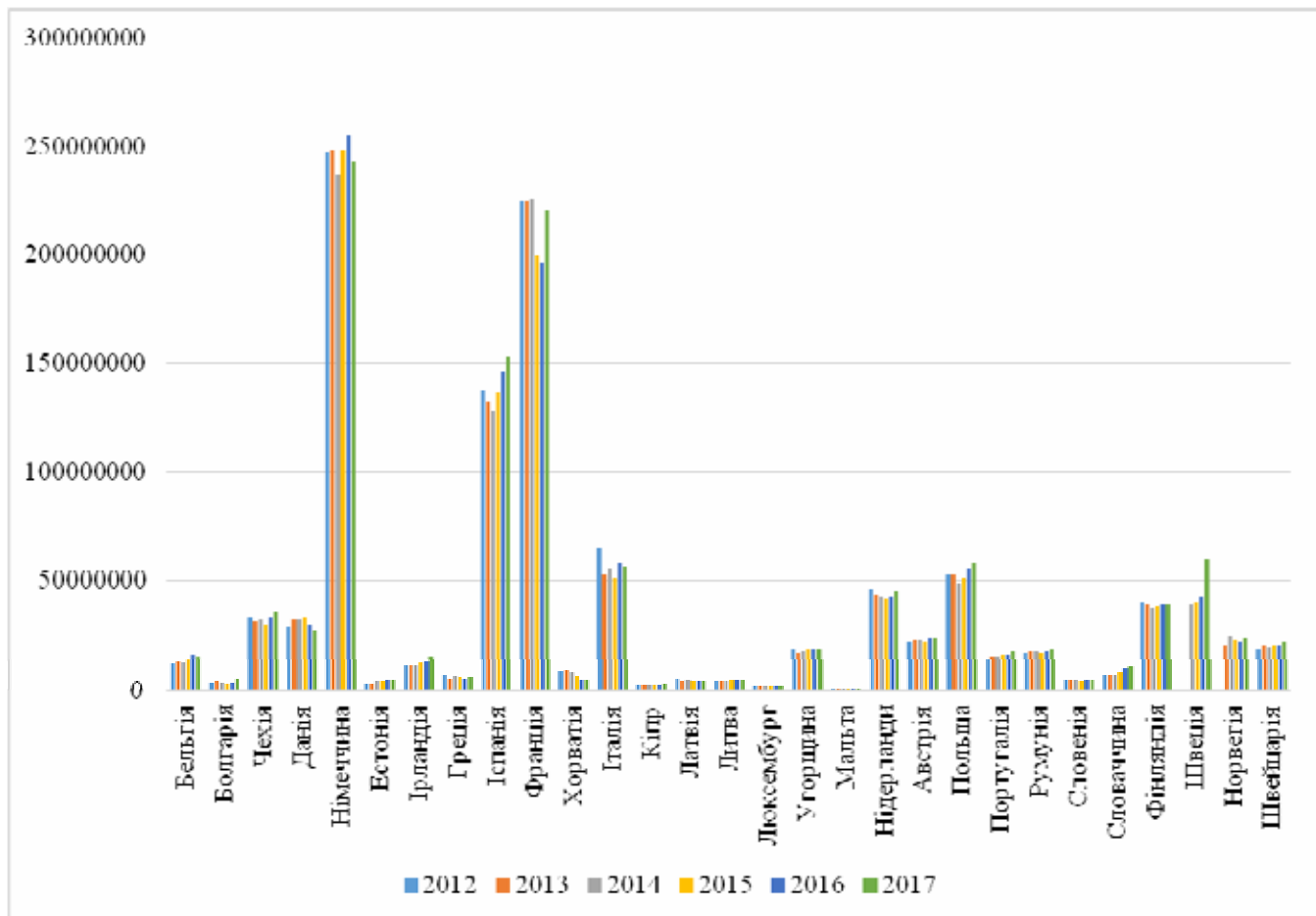

Рис. 1. Динаміка чисельності міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи (розроблено автором на основі [5])

В число світових лідерів за туристичними прибуттями потрапляє п'ять держав Європейського туристичного регіону: Іспанія, Франція, Італія, Німеччина та Велика Британія. У 2017 р. Німеччина очолила рейтинг найпопулярніших країн для туристів, її відвідали 243 млн. туристів. Далі у рейтингу – Франція та Іспанія, їх відвідали з 220 млн. та 152 млн. туристів відповідно. [5]. Популярними туристичними напрямками залишаються Чехія, Данія, Угорщина, Нідерланди, Австрія, Польща, Фінляндія, Швеція.

Диференціація за країнами формування рекреаційних потоків Європи представлена в табл. 2. За даними таблиці простежується збільшення кількості туристичних прибуттів з метою рекреації та відпочинку як в кожену країну окремо, так і в цілому в регіон.

Таблиця 2.

Динаміка чисельності міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи з метою рекреації та відпочинку

№	Країна/рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.	Австрія	13501353	13088034	13664322	13500165	14674035	14638188
2.	Бельгія	9322340	10490499	10411570	11097472	12463161	11490488
3.	Болгарія	1803838	2073276	2060717	1777400	2062202	3001002
4.	Греція	4540837	3661813	4003642	3850780	3658563	4144644
5.	Данія	10637578	12465826	12942489	13729383	11861067	14825143
6.	Естонія	1259689	1328581	1532514	1716457	1950169	2119429
7.	Ірландія	5953690	5996904	6057380	6937431	7178111	7888753
8.	Іспанія	72081841	68719256	69097326	64531398	70686246	79780588
9.	Італія	38944438	30420942	29894267	29276669	34376465	34099537
10.	Кіпр	1730715	1566221	1602795	1493269	1655229	1863001
11.	Латвія	1922313	1516267	1862369	1863550	1954939	1756255
12.	Литва	1436666	1480432	1562942	1684034	1724185	1873990
13.	Люксембург	873609	931829	1071892	1069289	1054342	1073823
14.	Мальта	349098	352118	432463	458905	568456	617162

15.	Нідерланди	30130734	28787134	29049859	28814754	30437858	27788959
16.	Німеччина	114200500	118966972	112612934	118061570	122356115	119808504
17.	Норвегія	:	10138522	11793293	11380362	10960913	11263289
18.	Польща	23558767	30277246	20162229	21612776	23481254	25195502
19.	Португалія	5781190	6093478	5880508	6589980	6754711	7895460
20.	Румунія	5980870	6719012	6459699	6430514	6911569	7449933
21.	Словаччина	3553156	3723238	3087740	4047720	4760817	5627227
22.	Словенія	3077460	3052609	3115025	3070914	3149699	3233848
23.	Угорщина	8790098	7667290	8139252	8727819	9277145	10274611
24.	Фінляндія	16624995	17063512	16378037	16777989	16925821	17278661
25.	Франція	86388601	87144293	90382994	80832314	80323498	91623873
26.	Хорватія	3435557	3206909	2952779	2861145	1944379	2387920
27.	Чехія	19222585	17383492	17850044	15831547	18779046	19936564
28.	Швейцарія	12024229	12066468	12100199	11988535	12603135	12757300
29.	Швеція	:	:	18786497	20942116	21234271	21434100
Всього		497126747	506382173	514947777	510956257	535767401	563127754

Джерело: [6]

Так, у 2012 р. кількість прибуттів склала 497 млн., у 2015 р. кількість рекреантів зросла на 2,7 %, до 510 млн. рекреаційних прибуттів, а в 2017 р. цей показник зросла на 13,2 %, відносно 2012 р., та досяг 563 млн. прибуттів.

Європа найбільш рекреаційно приваблива у світі, щороку її відвідує до 60% рекреантів. Це пов'язано з просторовою концентрацією тут природного, культурного, історичного й етнічного розмаїття. Традиційними лідерами за кількістю відвідувань в Європі є Німеччина, Франція та Іспанія. У 2017 р. до п'ятірки європейських країн за кількістю іноземних туристів належали: Німеччина - 119,8 млн., Франція - 91,6 млн., Іспанія - 79,7 млн., Італія - 34,1 млн., Нідерланди - 27,7 млн. [6] (рис.2).

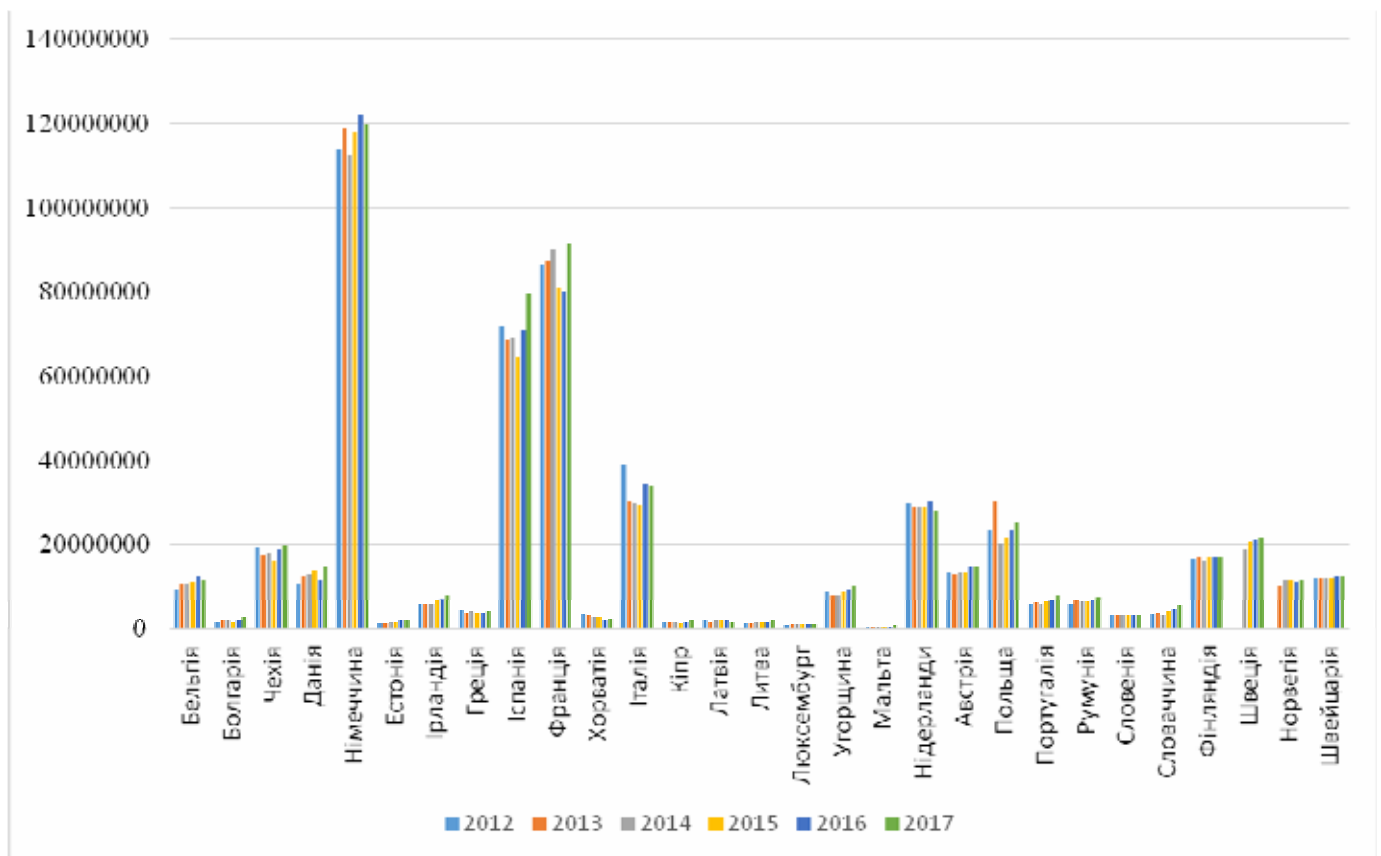

Рис. 2. Динаміка чисельності міжнародних туристичних прибуттів до країн Європи з метою рекреації та відпочинку (розроблено автором на основі [6])

В розрізі країн спостерігаються певні відмінності. Так, країни Північної Європи – Данія, Естонія, Латвія, Литва, Норвегія, Фінляндія та Швеція, демонструють відносно невелике збільшення прибуттів рекреантів до 5%, а в Латвії навіть зменшення на 11%, порівняно з 2016 р. Країни Західної Європи залишаються найбільш розвинутим у плані міжнародного туризму та рекреації, зокрема. Безумовним лідером регіону є Франція, на яку припадає понад 50 % рекреаційних прибуттів у цей регіон. Однак у 2015 р. та 2016 р. вона потерпіла кризу прибуттів. Порівняно з 2014 р. кількість прибуттів рекреантів впала на 11,1% в 2015 р. У 2017 р. показники в'їзду рекреантів відновились та навіть збільшились. Загалом приріст рекреаційних прибуттів, до Франції зріс на 6 %, порівняно з 2012 р. однак не перевищили показники Німеччини, яка з 2012 р. має досить несуттєвий приріст у 5%. Серед країн, які показували за згаданий період позитивну тенденцію – Швеція 21,4 млн. та Австрія - 14,6 млн. рекреантів.

Центральні та Східні європейські країни, незважаючи на наявність значних та різноманітних рекреаційних та туристичних ресурсів, суттєво відстають в розвитку рекреаційної сфери від Західної та Північної Європи. Це можна пояснити тим, що у цьому регіоні розвиток рекреації, через існування в минулому планової економіки, розвивається вкрай повільно. Крім того, рівень інфраструктури в цих країнах суттєво відстає від інших. Хоча певні країни мали позитивні показники, у порівнянні з 2012 р. приріст рекреаційних прибуттів зріс в Румунії на 24 %, Угорщині - 16 %, Словаччині - 8 %, Польщі -6 %, Чехії - 3 %. Південно європейські країни також відзначаються постійним приростом рекреантів. Так, з 2012 р. приріст рекреаційних прибуттів зріс в Мальті на 76 %, Португалії на 6 %, Іспанії - 10 %, Словенії – 6%, Кіпрі – 7,6%. Виключення становить Італія, тут показник приросту, в порівнянні з 2012 р. знизився на 12,5%.

За таким низьким рівнем приросту рекреаційних прибуттів до країн Європи стоять такі фактори як: падіння конкурентоздатності, внаслідок старіння їх рекреаційного продукту; високий рівень цін на рекреаційні послуги; труднощі у пристосуванні рекреаційного ринку до змін у потребах рекреантів; зростання попиту на екзотичні та екстремальні рекреаційні послуги та зменшення на традиційні.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Країни Європейського регіону надалі залишаються найбільш значущим за показниками туристичних прибуттів. За період, що аналізувався, кількість туристичних прибуттів до країн Європи зросла з 1 млрд. 37 млн. туристичних прибуттів, у 2012 р., до 2015 р. до 1 млрд. 55 млн., тобто на 1,7 %. В 2017 р. цей показник зріс на 10 %, відносно 2012 р., та перевищив 1 млрд. 140 млн. туристичних прибуттів. В число світових лідерів за туристичними прибуттями входить п'ять держав Європейського регіону: Іспанія, Франція, Італія, Німеччина та Велика Британія. У 2017 р. Німеччина очолила рейтинг найпопулярніших країн для туристів, її відвідали 243 млн. туристів. Далі у рейтингу – Франція та Іспанія, їх відвідали з 220 млн. та 152 млн. туристів відповідно. Формування рекреаційних потоків визначається наявністю базових, для розвитку лікувально-оздоровчого, ділового, релігійного, спортивно-оздоровчого та круїзного туризму рекреаційних ресурсів. Європа найбільш рекреаційно привабливий регіон у світі, який щороку відвідує до 60% рекреантів. Це пов'язано з просторовою концентрацією тут природного, культурного, історичного й етнічного розмаїття. Так, у 2012 р. кількість прибуттів склала 497 млн., у 2015 р. кількість рекреантів зросла на 2,7 %, до 510 млн. рекреантів прибуттів, а в 2017 р. цей показник зросла на 13,2 %, відносно 2012 р., та досяг 563 млн. прибуттів. Традиційними лідерами за кількістю відвідувань в Європі є Німеччина, Франція та Іспанія. У 2017 р. до п'ятірки європейських країн за кількістю іноземних туристів належали: Німеччина - 119,8 млн., Франція - 91,6 млн., Іспанія - 79,7 млн., Італія - 34,1 млн., Нідерланди - 27,7 млн. В розрізі регіонів найбільш розвинутим у плані міжнародного туризму та рекреації є країни Західної та Південної Європи. За результатами дослідження можна зробити висновок, що хоча Європейський ринок займає досить суттєві позиції на світовому ринку туристичних послуг, приріст туристичних прибуттів має тенденцію до зниження, що важливість пошуку ефективних механізмів підтримки популярності серед міжнародних туристів.

Список літератури.

1. Осипенко К. В. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів світу. - Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. - 2014. - Вип. 8. - С. 188-199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ek_2014_8_27. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).
2. Король О. Д. Міжнародні туристичні прибуття та доходи від іноземного туризму: загальносвітова динаміка та аналіз за країнами. Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. 2017. Т. 22. Вип. 2. С. 104-117. URL: <http://visgeo.onu.edu.ua/article/view/120897>. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).
3. Кузишин А. В. Основні показники розвитку туризму в країнах Європейського туристичного регіону на початку XXI століття Актуальні проблеми країнознавчої науки: матеріали V Міжнародна наук.-практ. Інтернет конференція, 2017., С. 48-52. URL: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2017/05/11/>. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).
4. Поворознюк І. М. Перспективи розвитку європейського ринку туристичних послуг. - Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 2. - С. 27-30. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_2_7. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).
5. Диниміка туристичних потоків. Статистична служба Європейського союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).
6. Диниміка туристичних потоків з ціллю рекреації та відпочинку. Статистична служба Європейського союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>. (Дата звернення до ресурсу серпень 2019).

References.

1. Osypenko, K. V. (2014), "Assessment of international competitiveness of tourist regions of the world", *Visnyk Mariupol's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomika*, [Online], vol. 8, pp. 188-199, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmd_u_ek_2014_8_27. (Accessed 20 Aug 2019)
2. Korol', O. D. (2017), "International tourist arrivals and revenues from foreign tourism: global dynamics and analysis by countries", *Visnyk ONU. Ser.: Heohrafichni ta heolohichni nauky*, [Online], vol. 22, no.2, pp. 104-117, available at: <http://visgeo.onu.edu.ua/article/view/120897>. (Accessed 20 Aug 2019)
3. Kuzyshyn, A. V. (2017), "The main indicators of tourism development in the countries of the European tourist region at the beginning of the XXI century", *Materialy V Mizhnarodnoi nauk.-prakt. Internet konferentsii. Aktual'ni problemy krainoznavchoi nauky [Conference Proceedings of the V International scientific and practical Internet conference. Typical problems of national science]*, pp. 48-52, available at: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2017/05/11>. (Accessed 20 Aug 2019)
4. Povorozniuk, I. M. (2015), "Prospects for development of the European travel services market", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, [Online], vol. 2, pp. 27-30, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_2_7. (Accessed 20 Aug 2019)
5. Statistical Office of the European Union (2019), "Dynamics of tourist flows", available at: <https://ec.europa.eu/eurostat>. (Accessed 20 Aug 2019)
6. Statistical Office of the European Union (2019), "Dynamics of tourist flows for the purpose of recreation and rest", available at: <https://ec.europa.eu/eurostat>. (Accessed 20 Aug 2019)

Стаття надійшла до редакції 20.08.2019 р.